

GLOSSARI FEMINISTA I LGTBIQ+

Accions positives

Mesures destinades a assolir l'efectiva igualtat d'oportunitats entre dones i homes atorgant avantatges concrets destinades a facilitar l'exercici d'activitats professionals o a evitar o compensar desavantatges en les seves carreres professionals, eliminant els obstacles que puguin impedir o dificultar a les dones el seu desenvolupament professional. Són accions destinades a eliminar estereotips de gènere, la segregació vertical i horitzontal i a conciliar la vida personal i professional.

Agènere

Persona que no se sent identificada amb cap gènere (no en té).

Agent per a la igualtat

Persona que professionalment té per objectiu l'anàlisi, la intervenció i l'avaluació de la realitat en relació amb la igualtat d'oportunitats. Les seves funcions són les de disseny, de desenvolupament i d'avaluació de les accions que l'organisme impulsa, mitjançant la realització d'accions d'investigació, formació, assessorament, sensibilització, transversalització i actuació.

Aliats/ades

Persones que no s'identifiquen com a LGTBI però que donen suport a la igualtat de les persones LGTBI.

Amor líquid

Fenomen lligat als valors culturals del capitalisme (individualisme i consumisme) que ha convertit les relacions en menys sòlides, fugaces i etèries. L'amor líquid es converteix en un bé de consum.

Amor romàntic

Fenomen social o culturalment construït basat en creences compartides sobre la suposada veritable naturalesa de l'amor de parella, sovint irracionals i impossibles d'acomplir i que poden generar relacions de dependència, desigualtat i tolerància cap a comportaments abusius que són la base de les violències masclistes.

Androgínia

Combinació de característiques masculines i femenines en una mateixa persona, anant més enllà del model binari (veure Binarisme). En l'actualitat és una forma d'expressió de gènere que defensa el potencial de dinamisme o 'fluïdesa dels gèneres'.

Androcentrisme

És la visió del món que situa a l'home com el centre de totes les coses, considerant el seu punt de vista com l'únic vàlid i aplicable, de forma que es generalitza per a tota la humanitat, com a conseqüència ha portat a definir les relacions de poder, el pensament científic i la producció cultural al llarg de la història.

Assetjament

Comportament no desitjat relacionat amb el sexe o el gènere d'una persona que té com a propòsit o produeix l'efecte d'atemptar contra la dignitat de la persona i de crear-li un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant o ofensiu.

Assetjament sexual

El constitueix qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat d'índole sexual que tingui com a objectiu o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una dona o crear-li un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest.

Assetjament per raó de sexe

Qualsevol comportament que, per motiu del sexe d'una persona, s'exerceix amb la finalitat d'atemptar contra la seva dignitat o la seva integritat física o psíquica o de crear-li un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest, o que provoca aquests mateixos efectes.

Avaluació de l'impacte segons el gènere

Anàlisi de les propostes per saber si afectaran les dones d'una forma diferent que els homes, per adaptar-les, evitar els efectes discriminatoris i fomentar la igualtat d'oportunitats de dones i homes.

Barreres invisibles

Barreres que pateixen les persones amb discapacitat, especialment les dones i les nenes i nens amb discapacitat.

Binarisme (model binari)

Model que estableix dos únics gèneres: el masculí i el femení, i els atribueix a dos únics possibles sexes: el sexe femení va unit al gènere dona, i el masculí, al gènere home. Aquest sistema exclou les persones amb identitats i/o expressions de gènere diverses, i les persones amb cossos no normatius segons el model (com les persones intersex).

Ciberassetjament

Assetjament que s'exerceix a través de plataformes virtuals en l'entorn del ciberespai. Inclou agressions digitals com la difamació, el control, la usurpació de perfils, la sostracció de contrasenyes o la pornografia de revenja, entre d'altres.

Cisgènere

Persona amb una identitat de gènere que es correspon amb l'assignada socialment en néixer a partir del seu sexe.

Coeducació

Mètode educatiu basat en educar en la igualtat des de la diferència, possibilitant la llibertat d'expressar-se sense la mediació d'estereotips de gènere i donant suport a l'alumnat amb comportaments de gènere no normatius.

Conciliació de la vida personal, familiar i laboral

Fer compatibles aquests àmbits d'una persona, perquè disposi de temps i oportunitats per desenvolupar-se en les diferents facetes de la vida.

Delicte de discriminació

Delicte motivat per prejudicis cap a les persones considerades diferents. En la majoria dels Estats europeus l'homofòbia i la transfòbia, en tant que conductes expressives de l'odi cap a les persones LGTBI, poden arribar a ser constitutives d'aquesta classe de delictes

Desigualtat interseccional

Desigualtat que es produeix per la interacció de diversos eixos de desigualtat i opressió com ara l'edat, la classe, el sexe, la diversitat sexual, les creences religioses, o l'origen nacional i/o ètnic, entre d'altres.

Despatologització de la transexualitat

La transexualitat és una categoria mèdica que ha classificat psiquiàtricament com a trastorn la diversitat d'identitats de gènere. Actualment els col·lectius en defensa els drets de les persones trans consideren que el fet trans no és un trastorn mental i lluiten per la seva despatologització.

Discriminació directa

Situació en què una persona hagi estat o pugui ser tractada de manera menys favorable que una altra en situació comparable per raó de sexe.

Discriminació indirecta

Situació en què una disposició, un criteri o una pràctica aparentment neutres situa persones d'un sexe determinat en desavantatge particular respecte a persones de l'altre sexe, a menys que aquesta disposició, aquest criteri o aquesta pràctica pugui justificar-se objectivament amb una finalitat legítima i que els mitjans per assolir aquesta finalitat siguin adequats i necessaris.

Discriminació múltiple

Discriminació que es produeix per la interacció de diversos eixos de desigualtat com ara l'edat, la classe, el sexe, la diversitat sexual, les creences religioses, l'origen nacional i/o ètnic, entre d'altres.

Discriminació per raó de sexe

Es produeix quan una persona és tractada de forma diferent per la seva pertinença a un determinat sexe i no sobre la base de la seva aptitud, competència o capacitat individual. És tota distinció, exclusió, restricció o preferència per raó de sexe que tingui per objectiu o per resultat limitar o anul·lar el reconeixement, el gaudi o l'exercici per a la dona, de les llibertats fonamentals en les esferes política, econòmica, social, cultural i civil o en qualsevol altra esfera.

Disfòria de gènere

Sentiment de pertànyer a un gènere diferent del sexe de naixement. Gràcies a la lluita d'associacions LGBTI, la disfòria de gènere ha deixat de ser considerada una malaltia per part de l'Organització Mundial de la Salut. Es considera "incongruència de gènere" per a que pugui constar en els manuals i així, qui vulgui rebre tractament mèdic, el pugui rebre.

Doble jornada

Expressió que denuncia el temps que moltes dones es troben obligades a dedicar tant a les tasques domèstiques i de cura de les persones i familiars com al treball remunerat en el mercat formal o informal.

Equitat de gènere

Imparcialitat de tracte sobre la base del gènere, que pot significar tant una igualtat de tracte com un tractament que, sent diferent, es pot considerar equivalent en termes de drets, beneficis, obligacions i oportunitats.

Estereotip

Noció o imatge fixa que es té d'una persona o grup, basada en una simplificació excessiva d'alguns comportaments o trets observats en aquestes persones. Generalment els estereotips són negatius. Normalment s'espera les nenes i els nens es comportin segons els estereotips de gènere.

Estereotip de gènere

És un conjunt d'actituds, de clixés, de concepcions, d'opinions o d'imatges convencionals, simplificades, generalitzades i moltes vegades equivocades, que adjudiquen característiques, capacitats i comportaments a les dones i als homes. Són simplistes i uniformitzen les persones.

Expressió de gènere

Forma i manera d'expressar-se, gustos i comportament que s'espera d'un determinat gènere, que ve imposat. Hi ha l'expressió de gènere masculí, l'expressió de gènere femení i per a les persones andrògines l'expressió de gènere és una barreja, que pot ser variable, de les dues.

Fal·locentrisme

Actitud basada en que el penis masculí és el centre de les relacions sexuals.

Feminisme

Pràctica i lluita per la llibertat, la igualtat i la justícia i contra la discriminació, l'exclusió i l'explotació de les dones pel fet de ser-ho. El feminisme lluita per acabar amb unes estructures socials, culturals, polítiques i econòmiques nocives: les que articulen el patriarcat i el capitalisme, dos sistemes que es fonamenten en unes dinàmiques que subordinen la dona a l'home.

Gènere

Construccions culturals, socials, polítiques, psicològiques, jurídiques i econòmiques que defineix les diferents característiques emocionals, afectives, intel·lectuals i els comportaments que cada societat assigna com a propis i naturals a dones i a homes. El gènere s'aprèn i pot ser educat, canviat i manipulat.

Gènere fluid

Identitat transgènere, en la que una persona pot no identificar-se amb una sola identitat sexual, sinó que circula entre masculí, femení i/o també altres gèneres.

Heteronorma

Règim social, polític i econòmic que imposa les pràctiques sexuals heterosexuales mitjançant diversos mecanismes mèdics, artístics, educatius, religiosos, jurídics, etc., i a través de diverses institucions que presenten l'heterosexualitat com a necessària per al bon funcionament de la societat i com l'únic model vàlid de relació sexoafectiva i de parentiu.

Heterosexisme

Presumpció que tothom és heterosexual i que l'heterosexualitat és la norma i allò que és desitjable. L'heterosexisme institucionalitzat provoca que les persones LGTBI se sentin invisibles o aïllades.

Homofòbia

Aversió a l'homosexualitat o a les persones homosexuals. Inclou totes les persones, tant homes com dones, tal com indica la seva etimologia. Sol implicar odi, hostilitat o desaprovació envers persones d'aquesta opció sexual, i sovint, envers la idea mateixa de diversitat sexual.

Identitat de gènere

Sexe o gènere amb el qual una persona s'identifica (home, dona, masculí o femení). No és el mateix que orientació sexual: una persona a qui s'assigna en el moment de néixer el sexe home, pot sentir-se dona i tenir relacions amb homes o amb dones.

Igualtat

Concepte segons el qual totes les persones han de ser tractades igual i tenir els mateixos drets polítics, econòmics, socials i civils, independentment del seu sexe, gènere, origen nacional i/o ètnic, discapacitat, edat, orientació sexual, religió, ideologia, etc., tant directament com indirecta.

Igualtat d'oportunitats

Concepte segons el qual totes les persones han de tenir les mateixes oportunitats en l'accés a l'ocupació, als serveis socials, a l'habitatge, a la sanitat, etc., independentment del seu sexe, gènere, origen nacional i/o ètnic, discapacitat, edat, orientació sexual, religió, ideologia, etc.

Igualtat d'oportunitats entre dones i homes

Absència d'obstacles o barreres per raó de sexe en la participació econòmica, política, cultural i social.

Interseccionalitat

Perspectiva analítica i política que permet entendre i respondre a les maneres com el gènere es creua amb altres eixos de desigualtat i com aquests encreuaments contribueixen a experiències úniques d'opressió i privilegi.

Intersexual

Persona amb un cos no classificable segons els models culturals de femella o mascle. Al voltant d'1 de cada 100 naixements presenta alguna diferència en el desenvolupament sexual i 1 de cada 2.000 nadons té òrgans genitals suficientment diferents per a convertir en problemàtica l'atribució d'un gènere.

Lesbofòbia

Aversió o discriminació contra les lesbianes. Sol implicar odi, hostilitat, desaprovació o invisibilització envers les lesbianes. La lesbofòbia és la combinació de dues discriminacions: masclisme i homofòbia, ser dona en un món dominat pels homes i ser homosexuals en un món dominat per heterosexuals.

Llenguatge inclusiu

És un llenguatge que evita el biaix cap a un sexe o gènere social determinat. El llenguatge no sexista pretén evitar un ús del llenguatge que tendeix a invisibilitzar o amagar la presència o actuació de les dones.

LGTBIQ+

Acrònim que fa referència als grups socials que no segueixen la norma sexual i de gènere (lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals). El símbol + fa referència a altres categories que tinguin vinculació amb el col·lectiu i que en aquest acrònim no apareixen.

LGTBifòbia

Actitud hostil respecte les persones lesbianes, gais, trans, bisexuals i intersexuals.

Manspreading

És l'acció de seure amb les cames obertes, en un banc o seient per a més d'una persona, de manera que ocupi l'espai de més d'una persona. Sol ser un acte executat per homes. Culturalment, mostra la tendència a engrandir l'espai masculí i minvar el femení.

Norma heterosexual

Ordre de pensament que legitima i privilegia l'heterosexualitat i les relacions heterosexuals com a "naturals", i com a únic model vàlid de relacions afectivo-sexuals i de parentiu.

Orientació sexual o Sexualitat

Atracció emocional, romàntica, i/o sexual cap a persones del mateix sexe o del sexe oposat. En gran mesura, els nostres gustos estan dirigits per l'educació rebuda, la qual cosa ens encamina cap a l'heterosexualitat.

Patriarcat

El Patriarcat (del genitiu grec patris, "pare" i arché, "govern") és el terme antropològic utilitzat per definir el sistema social i econòmic en què els pares (homes) tenen autoritat suprema de les seves famílies en què els membres mascles de la societat predominen en les posicions de poder i en què la posició de més poder serà ostentada per un home: determinació de les línies de descendència, drets de primogenitura, autonomia personal en les relacions socials, participació en l'espai públic, polític o religiós, etc.

Prevenió del sexisme

Accions de sensibilització per reduir la incidència del sexisme i per no normalitzar-lo, per tal d'evitar les seves conseqüències més extremes.

Segregació horitzontal

Concentració en determinades ocupacions, que en el cas de les dones generalment es caracteritzen perquè el valor associat i la remuneració són menors.

Segregació vertical

Concentració en determinats llocs de treball, que en el cas de les dones generalment es caracteritzen pel fet de ser els de responsabilitat més baixa i tenir una remuneració menor.

Sexe

Atribut innat de les persones determinat per la naturalesa que estableix diferències físiques, biològiques i anatòmiques entre dones i homes. El sexe classifica les persones pel seu potencial en la reproducció sexual.

Sexisme

Sistema que defineix les persones segons el seu sexe, les jerarquitzava i manté unes normes de comportament que corresponen aquestes dues úniques possibilitats identitàries. Aquesta estructura subordina les dones i exclou persones amb cossos, identitats, expressions i desitjos que estan fora de la norma de gènere.

Sexisme en el llenguatge

Quan s'utilitza el masculí com a genèric, quan es parla en femení sols per referir-se a determinades professions o categories professionals.

Sexpredding

Difondre fotos amb contingut sexual d'una/es altra/es persona/es sense el seu consentiment. És un acte violent i denunciabile.

Sexting

Pràctica sexual que consisteix en enviar de manera consentida fotos o vídeos amb contingut sexual sobre si mateix/a a una altra persona.

Sextorsió

Forma d'extorsió sexual en què una persona rep xantatge o amenaces perquè envii una foto de si mateixa amb contingut sexual.

Slut-Shaming

Fa referència a qualsevol acte amb l'objectiu d'avergonyir a la dona per la seva forma de vestir, expressar-se, comportar-se i/o viure la seva sexualitat, si surten de les normes establertes segons el que dicta la societat patriarcal, que vol que siguin submises, dèbils, vulnerables i supeditades a l'home.

Sororitat

És la solidaritat entre dones en un context patriarcal, i fa referència al fet de que sentir-se com a iguals porta a crear aliances, compartir i canviar la realitat, ja que totes les dones han patit d'una manera o altra opressió.

Sostre de vidre

Fa referència a les barreres invisibles que dificulten o impedeixen a les dones l'accés al poder, als nivells de decisió o als nivells més alts de responsabilitat, de manera que queden estancades les seves carreres professionals o polítiques en les categories o els nivells organitzatius més baixos.

Tercer sexe

Persona que es considera que no és home ni dona, és un altre sexe.

Trans

Persona amb una identitat de gènere que no es correspon amb l'assignada en néixer a partir del seu sexe.

Transfòbia

Gamma d'actituds i sentiments negatius envers les persones trans i tot el que s'hi relacioni, basat en l'expressió de la seva identitat de gènere interna. Ja sigui intencional o no, la transfòbia pot tenir conseqüències molt greus per aquestes persones. Moltes persones trans també experimenten homofòbia de persones que associen la seva identitat de gènere amb l'homosexualitat.

Transversalitat de gènere

És una estratègia a llarg termini que consisteix en la integració sistemàtica de la igualtat d'oportunitats de dones i homes en l'organització i en la seva cultura, en els programes, en les polítiques i en les pràctiques a tots els nivells. La transversalització de gènere implica incorporar la perspectiva de gènere en totes les polítiques i les actuacions per tenir en compte les necessitats i els interessos tant dels homes com de les dones.

Victimització secundària o revictimització

Maltractament addicional exercit contra les dones que es troben en situacions de violència masclista com a conseqüència directa o indirecta dels dèficits quantitius i qualitius de les intervencions dutes a terme pels organismes responsables, i també per les actuacions desencertades provinents d'altres agents implicats.

Violència masclista

Violència que s'exerceix contra les dones com a manifestació de la discriminació i de la situació de desigualtat en el marc d'un sistema de relacions de poder dels homes sobre les dones i que, produïda per mitjans físics, econòmics o psicològics, incloses les amenaces, les intimidacions i les coaccions, tingui com a resultat un dany o un patiment físic, sexual o psicològic, tant si es produeix en l'àmbit públic com en el privat.